

Werkvragen bij Mosje Mozes Moesa

1. Mozes als wetgever: inventariseer de verschillen en overeenkomsten in de drie bijdragen. Hoe kunnen de verschillen verklaard worden?
2. Mozes groeit op aan het hof in alle luxe van het paleis van de Farao. Dan “gaat hij uit” naar zijn broeders en zusters in slavernij. Had hij niet beter binnen kunnen blijven in plaats van zijn hart te openen voor de ellende van de slaven? Vergelijk ook met het verhaal van Boeddha <https://www.youtube.com/watch?v=nsN7NLS-0jI> en met Franciskus.
3. Hoe gebruikt Leo het woord mythe? Waar zit het verschil in met het gebruik van mythe als: niet echt?
4. Mozes treedt drie maal op bij een conflict nog voordat hij bij Jetro aankomt. Wat is het onderlinge verschil tussen deze conflicten?
5. Zie je overeenkomsten tussen het herderschap van Mozes en “de goede herder” zoals Johannes 10 er over spreekt?
6. Het drievoudig ambt van priester, koning en profeet speelt zowel bij Mozes als bij Jezus een rol. Zoek op waar Jezus spreekt over: “meer dan x is hier”. Volgens David Flusser zit daar een sleutel!
7. Zie je overeenkomsten tussen de joodse visie op Mozes en de islamitische? Inventariseer de overeenkomsten.
8. *Ik geloof er volledig aan dat de gehele Tora die wij nu bezitten, dezelfde is als die aan Mozes onze leraar – vrede zij over hem – werd gegeven.* Zou je dit ‘dogma’ van de joodse filosoof Maimonides (Cordoba 1135-Cairo 1204) in verband kunnen brengen met de apologetische rol van Mozes in de islam? Google het woord ‘tahrif’. Wil je een grondige studie, google dan: tahrif Ibn Hazm!
9. Vergelijk de woorden die Mozes sprak bij de verbondssluiting en het ritueel dat hij toen uitvoerde (Ex 24:4-8) met de woorden van het Laatste Avondmaal. Wat concludeer je hieruit?
10. Mozes speelt geen rol bij de Seder, maar Elia wel. Vergelijk die rol met die van Elia in het Nieuwe Testament en met al-Chidr, de Groene. Sommigen zeggen dat de mysterieuze Groene Man Elia is, anderen zeggen dat ze vaak samen zijn. Zie je overeenkomsten?
11. Van al-Chidr wordt verteld dat waar hij op een dorre plek ging zitten alles groen werd. Surah 18:50 spreekt immers over de bron des levens. Zo wordt hij tot patroon van de milieubescherming. Oosterse christenen zien in al-Chidr ook wel sint Joris. Wat zou de overeenkomst kunnen zijn?
12. Mozes had volgens de Koran gezegd dat hijzelf de meeste kennis had. Dat wordt hem kwalijk genomen: het verhaal volgt van al-Chidr (Surah 18), dat ook nog met de bron des levens te maken heeft. Zie je meer aanwijzingen in de religies dat de grote Mozes wel eens bekritiseerd wordt?

13. Marcion leerde dat het Oude Testament slechts gerechtigheid kent, geen liefde. Sommige christenen hebben daarvan afstand genomen, maar wijzen nu naar de Koran als louter gerechtigheid zonder liefde. Wat vind je van dit “neo-Marcionisme”?
14. Wat is de betekenis van het verhaal dat Jezus in gesprek is met Mozes en Elia?
15. Schaft Jezus de Wet van Mozes af? En Paulus? En Marcion?
16. Hoe wordt het verschil tussen de wetten van Mozes en de Bergrede uitgelegd?
17. Wat vind je van de visie van Ptolemaeus op de Wet?
18. Het Nieuwe Testament houdt Mozes in hoge ere, maar kent ook polemiek met het jodendom. Zie je overeenkomsten met de positie van moslimauteurs over jodendom én christendom?
19. Marcion was getuige zijn Antithesen radicaal pacifistisch en vond dat Mozes dat bepaald niet was. Marcion werd afgewezen door de kerk. Vergelijk dat met Mohammeds visie op strijd.
20. Wat vind je van de harmonie tussen Mozes en Jezus bij Eusebius? Klopt dat met wat je in de kerk hoort en zou dat moeten kloppen? Is er ook zo'n ‘harmonie’ tussen Mozes en Mohammed?
21. De bevrijdingstheologie stelt dat het verhaal van Mozes en de Uittocht uit slavernij voor eenieder bevrijdend dient te zijn. Wat betekent dat voor de wijze waarop Palestijnse christenen de bijbel kunnen lezen?
22. Waarom zou de islam leren dat Mozes ook de Egyptenaren profetisch vermaande?
23. Herken je de Islamitische nadruk op Mozes als ‘geduldig’?
24. De Hebreeuwse bijbel stelt het volk Israel voor als hardnekkig en ongehoorzaam. De islamitische bronnen ook. Zie je overeenkomsten én verschillen?
25. Wat is het verschil tussen de tovenaars bij Faraon en wat Mozes doet met de slang? Zijn het allebei tovertrucs?
26. Is Aäron in de Koran even schuldig aan het Gouden Kalf als in de bijbel? En wat is de rol van die raadselachtige Samiri?
27. Heeft Mozes God gezien volgens de drie religies?
28. Welke twee soorten kennis onderscheidt het soefisme? Welke kennis heeft Mozes?
29. Wat vind je het lezen van Deut 18:15-19 als voorspelling van Mohammed? Over wie gaat het daar volgens jou?
30. Sommigen Islamgeleerden menen dat met name *de uitleg* van de Tora gecorrumpeerd is, maar vanaf de tiende eeuw komt sterk het idee op dat *de tekst zelf* in de war is. Hoe kan de Tora dan dienen als voorspelling van Mohammed?

31. Ook het Nieuwe Testament is volgens Ibn Hazm corrupt qua tekst. Wanneer zou die corruptie dan zijn opgetreden?
32. Lees <https://de.wikipedia.org/wiki/Al-Chidr> over de verborgenheid van al-Chidr. Ook over Elia en Jezus wordt verteld dat zij verborgen zijn. Waarom zou dat zijn, denk je?
33. Gaat interreligieuze dialoog over de overeenkomsten, of ook over de verschillen tussen de religies?